

AUGLÝSING
um friðlýsingu Gálgahrauns í Garðabæ.

- 1.gr Um friðlýsinguna. Umhverfisstofnun hefur ákveðið í samræmi við Náttúruverndaráætlun 2004-2008 og samkvæmt tillögu bæjarstjórnar Garðabæjar að friðlýsa Gálgahraun í Garðabæ, alls um 1,0815 km² (108,15 ha), sem friðland í samræmi við 1. tl. 53. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999. Verndargildi svæðisins byggir m.a. á því að verndarsvæðið í Gálgahrauni er á þessu svæði að mestu ósnortið. Þar sem hraunjaðarinn nær í sjó fram hefur rof máttur úthafsöldunnar verið lítil í innvíkunum Arnarnesvogi og Lambhúsatjörn og er hraunið því að mestu eins og þegar það rann. Forsendur friðlýsingarinnar eru jarðmyndanir, gróðurfar, fuglalíf og menningarminjar, en í hrauninu er m.a. forn gata, Fógetagata og forn aftökustaður, Gálgaklettur, sem hraunið dregur nafn sitt af. Við ákvörðun um friðlýsinguna var höfð hliðsjón af samningnum um vernd villtra plantna og dýra og lífsvæða í Evrópu (Bern 1979) sbr. Stjórnartíðindi C 17/1993, samningnum um líffræðilega fjölbreytni (Río de Janeró 1992) sbr. Stjórnartíðindi C 3/1995 og samþykkt um votlendi sem hafa alþjóðlegt gildi, einkum fyrir fuglalíf (Ramsar 1971) sbr. Stjórnartíðindi C 1/1978.
- 2.gr Markmið friðlýsingarinnar. Markmiðið með friðlýsingu Gálgahrauns er að vernda nyrsta hluta Búrfellshrauns, þann hluta hraunsins sem runnið hefur í sjó fram, bæði vegna jarðmyndana og lífríkis. Markmið friðlýsingarinnar er jafnframt að varðveita Gálgahraun sem vettvang náttúruskoðunar og fræðslu um ókomna tíð.
- 3.gr Mörk hins friðlýsta svæðis. Mörk hins friðlýsta svæðis eru að norðanverðu frá eignarlandi Selskarðs, norðurströnd Gálgahrauns meðfram mörkum verndarsvæðis Skerjafjarðar að deiliskipulagssvæði Sjálandshverfis. Að austan- og sunnanverðu eru mörkin veghelgunarsvæði Vífilsstaðavegar og Álftanesvegjar samkvæmt aðalskipulagi Garðabæjar 2004-2016 með síðari breytingum að landi Selskarðs. Stærð svæðisins er 1,0815 km² (108,15 ha). Mörkin eru sýnd á meðfylgjandi hnitsettum (ISN93) upprætti.
- 4.gr Umsjón með hinu friðlýsta svæði. Umsjón og rekstur friðlandsins í Gálgahrauni skal vera í höndum Garðabæjar samkvæmt samningi við Umhverfisstofnun sem umhverfisstofnun skal staðfesta. Í samningnum skal m.a. kveðið á um réttindi og skyldur samningsaðila, mannvirkjagerð og aðrar framkvæmdir, landvörslu, fræðslu og móttöku ferðamanna. Umhverfisstofnun skal í samvinnu við Garðabæ sjá um gerð verndaráætlunar fyrir hið friðlýsta svæði í samræmi við d-lið 6. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999.

- 5.gr Verndun gróðurs og dýralífs. Vernda skal náttúrulegt gróðurfar og skapa skilyrði til náttúrulegrar endurnýjunar staðargróðurs með það að markmiði að ekki verði raskað líffræðilegri fjölbreytni svæðisins. Óheimilt er að sleppa eða dreifa framandi lífverum á verndarsvæðinu þ.m.t. rækta framandi plöntutegundir í friðlandinu sbr. reglugerð um innflutning, ræktun og dreifingu útlendra plöntutegunda nr. 583/2000. Ekki er gert ráð fyrir gróðursetningu trjáplantna eða notkunar áburðar og á hraunsvæðum í friðlandinu er óheimilt að trufla dýralíf.
- 6.gr Verndun jarðmyndana. Allt rask á jarðmyndunum, þ.m.t. hraunmyndunum er óheimilt í friðlandinu. Allar framkvæmdir sem heimilaðar verða skv. 11. gr. þessarar auglýsingar skulu miðast við að halda markmiðum friðlýsingarinnar og vernda jarðmyndanir.
- 7.gr Verndun menningarminja. Verndun menningarminja í friðlandinu, svo sem Gálgakletts og Fógetagötu er í samræmi við Þjóðminjalög, nr. 107/2001.
- 8.gr Landnotkun og mannvirkjagerð. Leyfi Umhverfisstofnunar og Garðabæjar þarf til framkvæmda í friðlandinu þar sem hættu er á að spillt verði friðlýstum náttúruminum, sbr. 38. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999. Þó eru, að höfðu samráði við Umhverfisstofnun, heimilar nauðsynlegar aðgerðir til verndar svæðisins, náttúruskoðunar og umhverfisfræðslu, t.d. lagning stíga, uppsetning fræðsluskilta og annar búnaður í þágu útivistar þar sem því verður við komið. Í verndaráætlun er nánari útfærsla á framkvæmdum innan friðlandsins í þágu útivistar og fræðslu sett fram. Áður en ráðist verður í mannvirkjagerð innan friðlandsins skal deiliskipuleggja fyrirhugað framkvæmda-svæði.
- 9.gr Umferð í friðlandinu. Umferð vélknúinna ökutækja er óheimil í friðlandinu. Almennungi er heimil för um friðlandið í lögmætum tilgangi og er öllum skylt að ganga vel og snyrtilega um svæðið. Lausaganga hunda er bönnuð í friðlandinu.
- 10.gr Notkun skotvopna. Notkun skotvopna er bönnuð á svæðinu nema til eyðingar á dýrum sem valda tjóni, en þó ætíð í samræmi við verndaráætlun og lög um vernd, friðun og veiðar á villtum fuglum og villtum spendýrum, nr. 64/1994.

- 11.gr Undanþágur. Umhverfisstofnun getur, að fenginni umsögn Umhverfisstofnunar, Náttúrufræðistofnunar Íslands og Garðabæjar, veitt heimild til þess að vikið verði frá reglum þessum ef brýna nauðsyn ber til.
- 12.gr Refsiákvæði. Brot gegn reglum 5.-10. gr. auglýsingar þessarar varðar sektum eða fangelsi allt að tveimur árum, sbr. 75. og 76. gr. laga um náttúruvernd, nr. 44/1999.
- 13.gr Gildistaka. Friðlýsingin öðlast þegar gildi.

Umhverfisstofnun,
6. október 2009.

Svandís Svavarsdóttir.

Steinunn Fjóra Sigurðardóttir